

F. 91 — 684

1er FEVRIER 1991. — Arrêté ministériel modifiant l'arrêté ministériel du 11 octobre 1976 fixant les dimensions minimales et les conditions particulières de placement de la signalisation routière

Le Ministre des Communications,

Vu les lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968, notamment l'article 1er, modifié par la loi du 21 juin 1985;

Vu l'arrêté royal du 1er décembre 1975 portant règlement général sur la police de la circulation routière, notamment l'article 80.2;

Vu l'arrêté ministériel du 11 octobre 1976 fixant les dimensions minimales et les conditions particulières de placement de la signalisation routière, modifié par les arrêtés ministériels des 8 décembre 1977, 23 juin 1978, 14 décembre 1979, 25 novembre 1980, 11 avril 1983, 1er juin 1984, 17 septembre 1988 et 20 juillet 1990;

Considérant que les Exécutifs ont été associés conformément aux dispositions de l'article 6, § 4, 3e de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, modifiée par la loi du 8 août 1988;

Vu l'avis du Conseil d'Etat,

Arrête :

Article 1er. L'article 12.8. de l'arrêté ministériel du 11 octobre 1976 fixant les dimensions minimales et les conditions particulières de placement de la signalisation routière est modifié comme suit :

1e Le 4e est remplacé par la disposition suivante :

• 4e La hauteur des lettres qui composent le nom des destinations est au moins de :

— 0,24 m sur les autoroutes et les routes où la vitesse maximale autorisée est supérieure à 90 km/h;

— 0,18 m sur les routes où la vitesse maximale autorisée est supérieure à 60 km/h et égale ou inférieure à 90 km/h;

— 0,12 m sur les routes où la vitesse maximale autorisée est égale ou inférieure à 60 km/h. »

2e Il est ajouté un 6e, rédigé comme suit :

• 6e A titre exceptionnel et lorsque l'organisation de la circulation le justifie ces signaux peuvent être complétés par l'indication d'une gare routière, de train auto-couchette ou d'un parc culturel, de loisirs ou d'attractions pour autant qu'il accueille plus de 75 000 visiteurs par an.

Dans ce cas, les couleurs utilisées sont celles prévues pour la catégorie de signal concernée et les dispositions de l'article 12.8.4^e sont applicables à la hauteur des lettres et des symboles. »

Art. 2. L'article 12.9.1. du même arrêté est remplacé par la disposition suivante :

• 12.9.1. Signaux F29, F31, F33a et F33b. Signaux de direction.

1e Le placement de ces signaux doit gêner le moins possible la visibilité des usagers sur la voie publique.

2e Sur ces signaux, la hauteur des lettres et des symboles qui composent le nom des destinations est au moins de :

— 0,24 m sur les autoroutes et les routes où la vitesse maximale autorisée est supérieure à 90 km/h;

— 0,18 m sur les routes où la vitesse maximale autorisée est supérieure à 60 km/h et égale ou inférieure à 90 km/h;

— 0,12 m sur les routes où la vitesse maximale autorisée est égale ou inférieure à 60 km/h.

3e Ces signaux sont groupés par direction. Leur nombre ne peut dépasser cinq pour chaque direction. Il est interdit de superposer plus de cinq signaux lorsqu'ils concernent des directions différentes.

Lorsqu'une seule destination peut être atteinte par une direction et toutes les autres destinations par l'autre direction, la mention « autres directions » sera privilégiée.

4e Si toutes les directions, y compris, le cas échéant, celles qui conduisent vers une autoroute, peuvent être atteintes par la même voie, il n'est placé qu'un seul signal d'indication portant les mots « toutes directions ». Celui-ci est du type F29.

N. 91 — 684

1 FEBRUARI 1991. — Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 11 oktober 1976 waarbij de minimumafmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald

De Minister van Verkeerswezen,

Gelet op de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, inzonderheid op artikel 1, gewijzigd bij de wet van 21 juni 1985;

Gelet op het koninklijk besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer, inzonderheid op artikel 60.2;

Gelet op het ministerieel besluit van 11 oktober 1976 waarbij de minimumafmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald, gewijzigd bij de ministeriële besluiten van 8 december 1977, 23 juni 1978, 14 december 1979, 25 november 1980, 11 april 1983, 1 juni 1984, 17 september 1988 en 20 juli 1990;

Overwegende dat de Executieven betrokken werden overeenkomstig de bepalingen van artikel 6, § 4, 3^e van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd door de wet van 8 augustus 1988;

Gelet op het advies van de Raad van State,

Besluit :

Artikel 1. Artikel 12.8. van het ministerieel besluit van 11 oktober 1976 waarbij de minimumafmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald, wordt als volgt gewijzigd :

1^e 4^e wordt vervangen door de volgende bepaling :

• 4^e De letterhoogte voor de naam van de bestemmingen bedraagt ten minste :

— 0,24 m op de autosnelwegen en de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 90 km/u;

— 0,18 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 60 km/u en gelijk is of lager dan 90 km/u;

— 0,12 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid gelijk is of lager ligt dan 60 km/u. »

2^e Er wordt een als volgt geredigeerd 6^e ingevoegd :

• 6^e Uitzonderlijk en wanneer de organisatie van het verkeer het rechtvaardigt, mogen deze borden aangevuld worden met de aanduiding van een wegwijzer, auto-slaaptrein of van een cultureel park, een recreatie- of pretpark waar het aantal bezoekers meer dan 75 000 per jaar bedraagt.

In dit geval worden de kleuren gebruikt die voorzien zijn voor de categorie van het betrokken verkeersbord. De bepalingen van artikel 12.8.4^e inzake hoogte van de letters en symbolen, zijn van toepassing. »

Art. 2. Artikel 12.9.1. van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

• 12.9.1. Verkeersborden F29, F31, F33a en F33b. Wegwijzers.

1^e De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.

2^e Op deze verkeersborden bedraagt de hoogte van de symbolen en van de letters voor de naam van de bestemmingen ten minste :

— 0,24 m op de autosnelwegen en de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 90 km/u;

— 0,18 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 60 km/u. en gelijk is of lager dan 90 km/u;

— 0,12 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid gelijk is aan of lager ligt dan 60 km/u.

3e Deze verkeersborden worden samengebracht per richting. Voor elke richting mogen er niet meer dan vijf zijn. Het is verboden meer dan vijf verkeersborden boven elkaar te plaatsen, wanneer zij verschillende richtingen aangeven.

Wanneer slechts één bestemming kan bereikt worden in een richting en al de andere bestemmingen in de andere richting, wordt in dit geval de voorkeur gegeven aan de vermelding « andere richtingen ».

4e Indien al de richtingen, daarin inbegrepen, in voorkomend geval, de richtingen die naar een autosnelweg voeren, kunnen bereikt worden langs dezelfde weg, dan wordt slechts één aanwijzingsbord geplaatst met de woorden « alle richtingen ». Dit bord is van het type F29.

5° En principe, les signaux sont placés de haut en bas dans l'ordre suivant :

F31, F29, F33a et F33b et par type de signal, dans l'ordre décroissant des distances.

Entre l'indication de la destination et la flèche, la distance kilométrique peut être indiquée. Les fractions de kilomètres ne sont pas mentionnées.

6° Si la route considérée a un seul numéro un signal F23a, F23b ou F23c peut être placé au-dessus de la partie centrale du groupe de signaux de direction; si elle a plusieurs numéros ceux-ci sont placés sur chacun des signaux de direction F29 du côté opposé à la pointe de la flèche.

7° Le long d'un itinéraire qui permet d'emprunter une autoroute dans toutes les directions vers lesquelles elle mène, les signaux F31 peuvent porter, au lieu du nom des localités, le ou les numéros de l'autoroute. Dans ce cas, aucune indication de distance kilométrique n'est indiquée.

8° Sur les signaux F29, les indications sont données en blanc sur fond bleu.

9° Sur les signaux F31, les indications sont données en blanc sur fond vert. Ces signaux sont utilisés si la destination est atteinte par autoroute. Cependant, si une même destination peut être atteinte par deux itinéraires différents, dont l'un n'emprunte pas d'autoroutes alors que l'autre en emprunte une, la destination est indiquée en blanc sur fond bleu sur la partie commune de ces deux itinéraires.

10° Sur les signaux F33a les indications sont données en noir sur fond blanc, à l'exception du symbole du signal F53 qui est en blanc sur fond bleu. Ces signaux sont utilisés pour l'indication à distance des aérodromes, des centres universitaires, des cliniques et hôpitaux, des halls de foire ou d'exposition, des ports, des quartiers, des rings et des zones industrielles importantes.

Les itinéraires y menant sont balisés au départ des autoroutes ou des routes de transit importantes et ce en tenant compte de l'importance de la destination et de son incidence dans l'organisation de la circulation.

Toutefois, s'agissant des aérodromes, cliniques, hôpitaux, halls de foire ou d'exposition, ports, entreprises et zones industrielles de moindre importance, il sera fait recours à des signaux du type F34a placés conformément à l'article 12.9.2.7° c).

Lorsque le signal F33a est utilisé pour l'indication à distance des zones industrielles, il ne peut porter le nom d'une entreprise.

Puissent seules être signalées de la sorte, les zones industrielles et les entreprises isolées employant au moins 20 personnes et desservies par un chariot important.

Par zone industrielle ou entreprise, il est indiqué au maximum deux itinéraires complets au départ d'une autoroute ou d'une route de transit importante et ce à une distance maximale de cinq kilomètres.

Toutefois :

— pour l'indication du nom des entreprises à l'intérieur d'une zone industrielle, il sera fait usage de signaux du type F34a conformément aux dispositions de l'article 12.9.2.7° d).

— dans les agglomérations délimitées par les signaux F1 et F3, pour l'indication des usines isolées, il n'est fait recours qu'aux seuls signaux F34a placés conformément à l'article 12.9.2.7° c).

11° Sur les signaux F33b, les indications et symboles sont en bleu sur fond blanc. Ces signaux sont utilisés pour l'indication à distance des vallées importantes et des cours d'eau à vocation touristique. Les itinéraires sont balisés au départ des autoroutes, ou des routes de transit importantes. »

Art. 3. L'article 12.9.2. du même arrêté est remplacé par la disposition suivante :

« 12.9.2. Signaux F34a, F35 et F37. Signaux de direction.

1° Le placement de ces signaux doit gêner le moins possible la visibilité des usagers sur la voie publique.

2° Les signaux F34a, F35 et F37 sont rectangulaires, d'une hauteur maximale de 0,15 m et d'une longueur maximale de 1,20 m. Toutefois, la hauteur peut être portée à 0,25 m si les mentions sont bilignes.

Il n'est pas fait mention de l'indication des distances en km ou en fractions de km.

Sur ces signaux, les lettres et les symboles ont une hauteur maximale de 0,10 m.

5° In principe worden de borden van boven naar beneden in de volgende volgorde geplaatst :

F31, F29, F33a en F33b en per type bord, in dalende orde van de afstand.

Tussen de aanduiding van de bestemming en de pijlpunt mag de afstand in km worden aangeduid. De fracties van km worden niet vermeld.

6° Indien de betrokken weg één enkel nummer heeft, mag een verkeersbord F23a, F23b of F23c geplaatst worden boven het centraal gedeelte van de groep wegwijzers; indien hij meerdere nummers heeft, dan worden deze op elke wegwijzer F29 geplaatst op de tegenovergestelde kant van de pijlpunt.

7° Langs een reisweg die toelaat een autosnelweg te volgen in al de richtingen waarvoor hij voert, mogen op de verkeersborden F31, in plaats van plaatsnamen, het nummer of de nummers van de autosnelweg voorkomen. In dit geval wordt geen enkele aanduiding van de afstand in km gegeven.

8° Op de verkeersborden F29 worden de aanduidingen gegeven in het wit op een blauwe achtergrond.

9° Op de verkeersborden F31 worden de aanduidingen gegeven in het wit op een groene achtergrond. Deze borden worden gebruikt indien de bestemming bereikt wordt langs een autosnelweg. Indien evenwel een bestemming kan bereikt worden langs twee verschillende reiswegen waarvan de ene geen autosnelwegen volgt, terwijl de andere er wel een volgt, dan wordt de bestemming aangegeven in het wit op een blauwe achtergrond voor het gedeelte dat deze twee reiswegen gemeenschappelijk hebben.

10° Op de verkeersborden F33a worden de aanduidingen gegeven in het zwart op een witte achtergrond, met uitzondering van het symbool van het verkeersbord F53 dat wit is op een blauwe achtergrond. Deze verkeersborden worden gebruikt voor de aanduiding op afstand van belangrijke luchthavens, universitaire centra, klinieken en ziekenhuizen, beurs- of tentoonstellingshallen, havens, wijken, ringen en industrieën.

De reisroutes die er naar toe leiden, worden aangegeven vanaf de autosnelwegen of de belangrijke wegen voor doorgaand verkeer, rekening houdend met het belang van de bestemming en haar invloed op de organisatie van het verkeer.

Voor de luchthavens, klinieken, ziekenhuizen, beurs- en tentoonstellingshallen, havens, bedrijven en industrieën van minder belang, wordt evenwel gebruik gemaakt van de verkeersborden van het type F34a, te plaatsen overeenkomstig artikel 12.9.2.7° c).

Wanneer het verkeersbord F33a gebruikt wordt voor de signalisatie op afstand van industrieën, mag het geen namen van bedrijven vermelden.

Enkel de industrieën of de alleenstaande bedrijven waar minstens 20 personen zijn tewerkgesteld en door een belangrijk voertuigenverkeer worden aangedaan, mogen op die wijze gesignaliseerd worden.

Per industrieën of bedrijf worden slechts maximaal twee volledige reisroutes aangegeven, vanaf een autosnelweg of een belangrijke weg voor doorgaand verkeer en dit vanop een afstand van maximum vijf kilometer.

Evenwel :

— voor de aanduiding van de naam van de bedrijven binnen de industrieën, wordt gebruik gemaakt van de verkeersborden van het type F34a, overeenkomstig de bepalingen van het artikel 12.9.2.7° d).

— binnen de bebouwde kommen, afgebakend door de verkeersborden F1 en F3, wordt voor de alleenstaande bedrijven alleen gebruik gemaakt van de verkeersborden F34a, te plaatsen overeenkomstig artikel 12.9.2.7° c).

11° Op de verkeersborden F33b worden de aanduidingen en de symbolen gegeven in het blauw op een witte achtergrond. Deze verkeersborden worden gebruikt voor de aanduiding op afstand van belangrijke toeristische valleien en waterlopen. De reisroute wordt aangegeven vanaf de autosnelwegen of belangrijke wegen voor doorgaand verkeer. »

Art. 3. Artikel 12.9.2. van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :

« 12.9.2. Verkeersborden F34a, F35 en F37. Wegwijzers.

1° De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.

2° De verkeersborden F34a, F35 en F37 zijn rechtshoekig met een maximale hoogte van 0,15 m en een maximale lengte van 1,20 m. Evenwel mag de hoogte worden gebracht op 0,25 m indien de opschriften tweetalig zijn.

Er wordt geen aanduiding gegeven van de afstand in km of fracties van km.

Op deze verkeersborden hebben de letters en de symbolen een maximale hoogte van 0,10 m.

Toutefois, la hauteur doit être adaptée au prorata de la hauteur maximale admise à l'article 12.8.4°, lorsque certaines indications données par les signaux F34a et F35 sont intégrées aux signaux du type F25 et F27.

3° Les signaux F34a, F35 et F37 sont regroupés par direction et séparés des signaux du type F29, F31, F33a et F33b.

Il est interdit de superposer plus de huit signaux du type F34a, F35 et F37.

De surcroit, le nombre de signaux à superposer est réduit au prorata lorsque leur hauteur maximale est portée à 0,25 m en vertu de l'article 12.9.2.2°.

4° Toutefois, à titre exceptionnel et compte tenu de la disposition des lieux, les signaux F34a, F35 et F37 peuvent être regroupés avec les signaux F29, F31, F33a et F33b.

Dans ce cas :

— les signaux F29, F31, F33a et F33b sont placés prioritairement aux signaux F34a, F35 et F37;

— il ne peut être indiqué pour un sens de circulation plus de huit directions au total même si les signaux F29 à F33b sont eux-mêmes regroupés.

5° Les signaux F34a, F35 et F37 sont placés de haut en bas dans l'ordre suivant :

- F34a d'abord,
- F35 ensuite,
- F37 enfin.

6° A l'exception des symboles des signaux F53 et F55 qui sont respectivement en blanc sur fond bleu et en rouge sur fond blanc, les symboles inscrits dans les signaux F34a, F35 et F37 sont en noir sur fond blanc.

Lorsqu'il est fait usage de symboles seuls, les symboles des signaux F34a, F35 et F37 peuvent être utilisés ensemble.

Dans ce cas, il est fait usage de signaux F34a à fond blanc placés conformément au 7°, a) ci-après.

Le nombre de symboles ne peut excéder cinq.

7° Sur les signaux F34a, les inscriptions sont en noir sur fond blanc.

Ces signaux sont placés selon les modalités suivantes :

a) Pour ce qui concerne les pompiers et la protection civile, les centres publics d'aide sociale (indiqués en abrégé C.P.A.S.), les cimetières, les commissariats de police, les gares de service de transport en commun, les hôtels de ville et les maisons communales, la gendarmerie, les palais de justice, les bureaux de taxation, deux itinéraires peuvent au maximum être balisés au départ d'une route de transit et ce à une distance maximale de 2 km.

Il en est de même des équipements et établissements publics ou d'intérêt général non énumérés à l'article 71.2. du règlement général sur la police de la circulation routière.

Dans ce cas le signal F34a porte soit la mention du type d'équipement ou d'établissement (p.ex. : Caserne) soit la mention du type et son nom (p.ex. : Régie de Nivelles) soit le nom seul (p.ex. : OTAN).

b) Pour ce qui concerne les bibliothèques, les bureaux de poste et de téléphones, les centres culturels ou d'animations, les établissements d'enseignement à l'exception des centres universitaires, les organismes de télévision, les lieux de culte, les musées, les parkings publics et privés accessibles au public et situés hors de la chaussée ou de la voie publique et les théâtres, un seul itinéraire peut être balisé au départ d'une route de transit et ce à une distance maximale de 1 km.

c) Les aérodromes, les cliniques, hôpitaux et postes de secours, les halls de foire et d'exposition, les ports, les entreprises isolées et les zones industrielles de moindre importance sont signalés au moyen de signaux F34a.

Dans ce cas, il n'est pas fait usage du signal F33a. Un seul itinéraire peut être balisé au départ d'une route de transit et ce à une distance maximale de 1 km.

d) Il peut en outre être fait usage de signaux F34a pour signaler des installations spécifiques à l'intérieur des aérodromes, des centres universitaires, des halls de foire et d'exposition, des ports et des zones industrielles.

Dans ce cas sont placés plusieurs supports comportant huit signaux au maximum et ce au prorata des installations à signaler. Les supports seront distants d'un mètre et la longueur des signaux sera réduite à 0,90 m. Les signaux du type F34a sont utilisés dans les agglomérations pour l'indication des entreprises isolées employant

De hoogte moet evenwel worden aangepast in verhouding tot de maximale hoogte toegelaten in artikel 12.8.4°, wanneer bepaalde vermeldingen op de borden F34a en F35 geïntegreerd zijn in de verkeersborden van het type F25 en F27.

3° De verkeersborden F34a, F35 en F37 worden samengebracht per richting, en gescheiden van de verkeersborden van het type F29, F31, F33a en F33b.

Het is verboden meer dan acht verkeersborden van het type F34a, F35 en F37 boven elkaar te plaatsen.

Bovendien wordt het aantal boven elkaar te plaatsen verkeersborden verhoudingsgewijs verminderd wanneer, bij toepassing van artikel 12.9.2.2°, hun maximale hoogte op 0,25 m is gebracht.

4° Uitzonderlijk, en rekening houdend met de plaatsgesteldheid, mogen de verkeersborden F34a, F35 en F37 evenwel worden samengebracht met de verkeersborden F29, F31, F33a en F33b.

In dit geval :

— wordt inzake plaatsing de voorkeur gegeven aan de verkeersborden F29, F31, F33a en F33b, boven de verkeersborden F34a, F35 en F37;

— mogen in een rijrichting in totaal niet meer dan acht richtingen worden aangeduid, ook niet wanneer de verkeersborden F29 tot F33b zelf zijn samengebracht.

5° De verkeersborden F34a, F35 en F37 worden, van boven naar beneden, in de volgende volgorde geplaatst :

- F34a het eerst,
- F35 daarna,
- F37 het laatst.

6° Met uitzondering van de symbolen van de verkeersborden F53 en F55, die respectievelijk wit op een blauwe achtergrond en rood op een witte achtergrond zijn, zijn de symbolen op de verkeersborden F34a, F35 en F37 zwart op een witte achtergrond.

Wanneer enkel gebruik wordt gemaakt van de symbolen, mogen de symbolen van de verkeersborden F34a, F35 en F37 worden samengebracht.

In dit geval wordt gebruik gemaakt van de verkeersborden F34a met een witte achtergrond, geplaatst overeenkomstig 7°, a) hierna vermeld.

Het aantal symbolen mag niet meer dan vijf bedragen.

7° Op de verkeersborden F34a zijn de opschriften in het zwart op een witte achtergrond.

Die verkeersborden worden op de volgende wijze geplaatst :

a) Voor wat betreft de brandweer en de civiele bescherming, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (afgekort O.C.M.W.), de begraafplaatsen, de politiebureaus, de stations van de diensten voor het gemeenschappelijk vervoer, de stadhuisen en gemeentehuizen, de rijkswacht, de gerechtsgebouwen, de taxatiekantoren, mogen maximum twee reisroutes worden aangegeven vanaf een weg voor doorgaand verkeer en dit vanop een afstand van maximum 2 km.

Het is ook zo voor de inrichtingen en établissementen, die openbaar zijn of van algemeen belang, en die niet vermeld werden in artikel 71.2 van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer.

In dit geval wordt op het verkeersbord F34a ofwel het type van de inrichting of het établissement aangebracht (bv. : Kazerne) ofwel het type en de naam (bv. : Regie van Nijvel), ofwel alleen de naam (bv. : NATO).

b) Voor wat betreft de bibliotheken, de post- en telefoonkantoren, de culturele of animatiecentra, de onderwijsinstellingen andere dan universitaire centra, de televisieomroepen, de plaatsen voor eredienst, de musea, de publieke parkings en voor het publiek toegankelijke private parkings gelegen buiten de rijbaan of de openbare weg, en de schouwburgen, mag slechts één reisroute worden aangegeven vanaf een weg voor doorgaand verkeer en vanop een afstand van maximum 1 km.

c) De luchthavens, klinieken, ziekenhuizen en hulpposten, beurs- en tentoonstellingshallen, havens, alleenstaande bedrijven en industrieën parken van minder belang worden gesigneerd met de verkeersborden F34a.

In dit geval wordt het verkeersbord F33a niet gebruikt. Slechts één reisroute mag worden aangegeven vanaf een weg voor doorgaand verkeer en dit vanop een afstand van maximum 1 km.

d) Er mag eveneens gebruik gemaakt worden van de verkeersborden F34a om specifieke voorzieningen aan te duiden binnen de luchthavens, universitaire centra, beurs- en tentoonstellingshallen, havens en industrieën parken.

In dit geval worden meerdere steunpalen geplaatst met daarop maximum acht verkeersborden en dit na rata van de te signaleren voorzieningen. De steunpalen worden op één meter van elkaar geplaatst en de lengte van de borden wordt teruggebracht op 0,90 m. Binnen de bebouwde kommen worden de verkeersborden van het

au moins 20 personnes et desservies par un charroi important.

Dans ce cas, un seul itinéraire sera balisé au départ d'une route de transit et ce à une distance maximale de 0,5 km.

e) Le nom du lieu d'intérêt général peut figurer à côté du symbole sauf dans les cas visés au d) ci-dessus où le nom figure seul.

f) Il peut être fait usage d'un symbole seul et, le cas échéant, de plusieurs symboles si diverses activités sont concentrées au même endroit sans toutefois que le nombre de symboles soit supérieur à 5. Si ces activités concernent les lieux d'intérêt général visés en a), b) ou c), il est tenu compte des dispositions reprises en a) s'agissant de la distance à laquelle le balisage peut être effectué.

g) Sur les signaux F35, les inscriptions sont en blanc sur fond brun.

Un seul itinéraire peut être balisé au départ d'une route de transit et ce à une distance maximale de 2 km.

Toutefois, lorsqu'il s'agit d'un parc culturel, de loisirs ou d'attractions, d'un site remarquable ou encore d'un ensemble d'aménagements à vocation touristique situés dans un lieu étendu, le balisage de l'itinéraire pourra être établi à partir d'une autoroute ou d'une route de transit importante dans un rayon de 10 km si le nombre de visiteurs dépasse 150 000 par an et de 5 km si ce nombre est supérieur à 75 000 et inférieur à 150 000 et pour autant que l'organisation de la circulation le justifie.

S'il est fait usage d'un symbole, le nom de la catégorie des aménagements peut être omis.

Des symboles peuvent être utilisés seuls lorsque les aménagements sont concentrés à un même endroit à concurrence de cinq symboles au maximum.

Le recours à un symbole spécifique autre que ceux prévus doit être limité à des monuments ou sites remarquables connus ainsi qu'aux parcs culturels, de loisirs ou d'attractions et dans ce cas, le nom figure toujours à côté des symboles (par exemple : Lion de Waterloo, Atomium...).

h) Les symboles spécifiques des disciplines sportives figurent à l'annexe 6 au présent arrêté.

Il ne peut être fait usage d'autres symboles que ceux prévus à l'annexe 6 au présent arrêté.

Lorsque plusieurs disciplines sportives peuvent être exercées en un même endroit, il ne sera fait usage en principe que du symbole du centre sportif prévu à l'article 71.2. du règlement général sur la police de la circulation routière.

i) Des châteaux ou édifices privés remarquables peuvent être signalés à condition qu'ils soient accessibles au public de manière régulière pendant la période touristique.

j) Sur les signaux F37, les inscriptions sont en brun sur fond jaune.

Les signaux F37 doivent toujours être dissociés des signaux du type F28, F31, F33a et F33b.

k) Dans les agglomérations comptant plus de 30 000 habitants, les lieux d'hébergement ne sont pas indiqués.

Dans les agglomérations, les restaurants ne sont pas signalés.

l) Deux itinéraires au maximum peuvent être balisés au départ de la route de transit la plus proche.

S'il est fait usage d'un symbole, le nom de la catégorie des aménagements peut être omis.

Des symboles peuvent être utilisés seuls à concurrence de cinq symboles au maximum. »

Art. 4. Un article 12.9.3., rédigé comme suit, est inséré dans le même arrêté :

« 12.9.3. Signal F34 b.1. et F34 b.2.

Signal de direction.

Itinéraire conseillé à des catégories déterminées d'usagers.

1° Le placement de ces signaux doit gêner le moins possible la visibilité des usagers sur la voie publique.

2° Les signaux F34 b.1. sont rectangulaires, d'une hauteur maximale de 0,15 m et d'une longueur maximale de 1,20 m.

Les signaux F34 b.2. sont rectangulaires, d'une hauteur minimale de 0,45 m et d'une longueur minimale de 0,30 m.

Sur les signaux F34 b.1. et b.2., les lettres et les symboles ont une hauteur maximale de 0,10 m.

Les inscriptions sont en blanc sur fond bleu, les symboles en noir sur fond blanc.

Sur les signaux F34 b.2., la mention de la destination et la flèche sont facultatives.

type F34a gebruikt voor de aanduiding van alleenstaande bedrijven waar minstens 20 personen tewerkgesteld zijn en die door een belangrijk voertuigenverkeer worden bediend.

In dit geval wordt slechts één reisroute aangegeven vanaf een weg voor doorgaand verkeer en dit vanop een afstand van maximum 0,5 km.

e) De naam van de plaats van algemeen belang mag naast het symbool voorkomen, behalve in de gevallen bepaald in d) hierboven waar de naam alleen voorkomt.

f) Er mag gebruik gemaakt worden van een symbool alleen en desgevallende van meerdere symbolen indien zich diverse activiteiten op dezelfde plaats bevinden, zonder dat evenwel het aantal hoger mag zijn dan 5. Indien deze activiteiten betrekking hebben op de plaatsen van algemeen belang, bedoeld onder a), b) of c), wordt rekening gehouden met de bepalingen voorzien onder a) voor wat betreft de afstand van waarop de bewegwijzering mag gebeuren.

g) De aanduidingen op de verkeersborden F35 zijn in het wit op een bruine achtergrond.

Slechts een reisroute mag aangegeven zijn vanaf een weg voor doorgaand verkeer en dit vanop een afstand van maximum 2 km.

Wanneer het evenwel gaat om een cultureel park, een recreatie- of pretpark, een merkwaardig landschap of een geheel van voorzieningen van toeristische aard gelegen in een uitgestrekt gebied, zal een reisroute mogen worden aangegeven vanaf een autosnelweg of een weg voor doorgaand verkeer in een straal van 10 km, indien het aantal bezoekers meer dan 150 000 per jaar bedraagt en van 5 km indien dit aantal begrepen is tussen 75 000 en 150 000 en voorzover de organisatie van het verkeer dit rechtvaardigt.

Indien een symbool wordt gebruikt, mag de naam van de categorie van de voorziening worden weggelaten.

Er mag gebruik gemaakt worden van enkel de symbolen, wanneer de voorzieningen geconcentreerd zijn op eenzelfde plaats, met een maximum van vijf symbolen.

Het gebruik van andere dan de voorziene symbolen moet beperkt blijven tot bekende monumenten of merkwaardige landschappen alsook tot de culturele parken, de recreatie- of de pretparken; in dit geval moet de benaming steeds naast het symbool worden geplaatst. (bv. de Leeuw van Waterloo, Atomium...).

h) De bijzondere symbolen van de sporttakken zijn opgenomen in de bijlage 8 van dit besluit.

Er mogen geen andere symbolen gebruikt worden dan deze voorzien in bijlage 8 tot dit besluit.

Wanneer meerdere sporttakken kunnen beoefend worden op dezelfde plaats, zal in principe slechts gebruik gemaakt worden van het symbool van een sportcentrum voorzien in artikel 71.2. van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer.

i) Kastelen of merkwaardige privé-gebouwen mogen worden gesignaliseerd op voorwaarde dat ze tijdens het toeristisch seizoen regelmatig voor het publiek toegankelijk zijn.

j) De aanduidingen op de verkeersborden F37 zijn bruin op een gele achtergrond.

De verkeersborden F37 moeten altijd onderscheiden zijn van de verkeersborden van het type F28, F31, F33a en F33b.

b) Binnen de bebouwde kommen, die meer dan 30 000 inwoners tellen, worden de overnachtingsgelegenheden niet gesignaliseerd.

Binnen de bebouwde kommen worden de restaurants niet gesignaliseerd.

c) Ten hoogste twee reisroutes mogen aangegeven worden vanaf de dichtstbijzijnde weg voor doorgaand verkeer.

Indien gebruik gemaakt wordt van een symbool dan mag de naam van de soort voorziening weggelaten worden.

Er mag gebruik gemaakt worden van enkel de symbolen en met een maximum van vijf symbolen. »

Art. 4. Een artikel 12.9.3., luidend als volgt, wordt in hetzelfde besluit ingevoegd :

« 12.9.3. Verkeersbord F34 b.1. en F34 b.2.

Wegwijzer.

Aanbevolen reisweg voor bepaalde categorieën van weggebruikers.

1° De plaatsing van deze verkeersborden mag het zicht van de gebruikers op de openbare weg zo weinig mogelijk belemmeren.

2° De verkeersborden F34 b.1. zijn rechthoekig met een maximale hoogte van 0,15 m en een maximale lengte van 1,20 m.

De verkeersborden F34 b.2. zijn rechthoekig met een minimale hoogte van 0,45 m en een minimale lengte van 0,30 m.

Op de verkeersborden F34 b.1. en b.2. hebben de letters en de symbolen een maximale hoogte van 0,10 m.

De aanduidingen zijn wit op blauwe achtergrond, de symbolen zwart op witte achtergrond.

Op de verkeersborden F34 b.2. zijn de vermelding van de bestemming en de pijl facultatief.

3º Le symbole de la ou des catégories d'usagers concernés est toujours indiqué.

4º Ces signaux peuvent être utilisés pour l'indication de destinations ou d'itinéraires touristiques.

La distance en km peut être mentionnée et lorsqu'il s'agit d'itinéraires pour piétons en fractions de km arrondies à la centaine de mètres.

5º En principe, les signaux F34b seront dissociés des signaux F29 à F37 et placés de manière à être visibles pour les usagers qu'ils concernent.

Toutefois, lorsque des signaux F34b sont groupés avec des signaux F29 à F37, ils sont placés au-dessus des signaux F34a à F37.

Le cas échéant, les signaux F34a à F37 ne sont pas placés pour se conformer aux dispositions de l'article 12.9.2.3º et 4º.

Tout l'itinéraire est balisé.

Art. 5. Un article 12.12bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même arrêté :

« Art. 12.12bis. Signaux F45, F47, F55, F59 à F77.

Les signaux F45, F47, F55, F59 à F77 ont pour dimensions minimales 0,60 m x 0,90 m.

En raison de circonstances locales, ces dimensions peuvent être réduites à 0,40 m x 0,60 m. »

Art. 6. L'article 12.13. du même arrêté est complété par la disposition suivante :

« Le signal F49 a pour dimensions minimales 0,60 m x 0,60 m. »

Art. 7. L'article 12.14. du même arrêté est remplacé par la disposition suivante :

« 12.14. Signaux F53, F55, F59 à F75.

1º Les signaux F53, F55, F59 à F75 ne sont utilisés que lorsqu'il n'est pas fait usage de signaux F34a, F35 et F37 et uniquement à hauteur ou à proximité immédiate de l'équipement signalé.

2º Toutefois, les symboles des signaux F63 à F69 ne sont utilisés que sur les autoroutes. Une ou plusieurs combinaisons avec le symbole du signal F59 peuvent être réalisées. Ils sont toujours regroupés dans un signal à fond bleu. »

Art. 8. L'article 12.15. du même arrêté est remplacé par la disposition suivante :

« 12.15. Signal F57. Cours d'eau. »

Ce signal est placé à proximité du cours d'eau concerné.

Sur ce signal, la hauteur des lettres est au moins de :

— 0,24 m sur les autoroutes et routes où la vitesse maximale autorisée est supérieure à 90 km/h,

— 0,18 m sur les routes où la vitesse maximale autorisée est supérieure à 60 km/h et inférieure à 90 km/h;

— 0,12 m sur les routes où la vitesse maximale autorisée est égale ou inférieure à 60 km/h.

Le symbole des cours d'eau est toujours adjoint. Les inscriptions et symboles sont en bleu sur fond blanc. »

Art. 9. L'article 12.16. du même arrêté est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 12.16. Signal F77.

Syndicat d'initiative, relais d'information touristique

Le signal F77 est placé uniquement à hauteur des syndicats d'initiative et des relais d'information touristique. »

Art. 10. Le présent arrêté entre en vigueur le premier jour du premier mois qui suit celui au cours duquel il aura été publié au *Moniteur belge*.

Bruxelles, le 1er février 1991

J.-L. DEHAENE

3º Het symbool van de categorie(en) van betrokken weggebruikers wordt steeds aangeduid.

4º Deze verkeersborden mogen gebruikt worden voor de aanduiding van bestemmingen of toeristische reiswegen.

De afstand in km mag vermeld worden en, wanneer het reiswegen voor voetgangers betreft, in fracties van km, afgerekend tot de honderdtallen in meters.

5º De verkeersborden F34b worden in beginsel gescheiden van de verkeersborden F29 tot F37 en zo geplaatst dat ze zichtbaar zijn voor de weggebruikers op wie ze betrekking hebben.

Wanneer verkeersborden F34b evenwel samengebracht worden met verkeersborden F29 tot F37, worden zij boven de borden F34a tot F37 geplaatst. In voorkomend geval, worden borden F34a tot F37 niet geplaatst om zich te schikken naar de bepalingen van artikel 12.9.2.3º en 4º.

De gehele reisroute wordt aangegeven. »

Art. 5. Een artikel 12.12bis, als volgt geredigeerd, wordt in hetzelfde besluit ingevoegd :

« Art. 12.12bis. Verkeersborden F45, F47, F55, F59 tot F77

De verkeersborden F45, F47, F55, F59 tot F77 hebben als minimumafmetingen 0,60 m x 0,90 m.

Wegens plaatselijke omstandigheden mogen deze afmetingen worden verminderd tot 0,40 m x 0,60 m. »

Art. 6. Artikel 12.13. van hetzelfde besluit wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« Het verkeersbord F49 heeft als minimumafmetingen 0,60 m x 0,60 m. »

Art. 7. Artikel 12.14. van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling

« 12.14. Verkeersborden F53, F55, F59 tot F75

1º De verkeersborden F53, F55, F59 tot F75 worden slechts gebruikt als er geen gebruik wordt gemaakt van de verkeersborden F34a, F35 en F37 en enkel ter hoogte of in de onmiddellijke nabijheid van de gesigneerde vestiging.

2º Evenwel, de symbolen van de verkeersborden F83 tot F69 worden slechts op de autosnelwegen gebruikt. Een of meerdere combinaties met het symbool van het verkeersbord F59 zijn toegelaten. Ze worden altijd samengebracht op een verkeersbord met een blauwe achtergrond. »

Art. 8. Artikel 12.15. van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling

« 12.15. Verkeersbord F57 Waterloop »

Dit verkeersbord wordt geplaatst in de nabijheid van de betrokken waterloop.

Op dit verkeersbord bedraagt de letterhoogte ten minste

— 0,24 m op autosnelwegen en wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 90 km/u,

— 0,18 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid hoger ligt dan 80 km/u en lager dan 90 km/u,

— 0,12 m op de wegen waar de maximum toegelaten snelheid gelijk is aan of lager ligt dan 60 km/u

Het symbool van de waterloop wordt altijd toegevoegd. De opschriften en symbolen zijn blauw op een witte achtergrond. »

Art. 9. Artikel 12.16. van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling

« Art. 12.16. Verkeersbord F77

Vereniging tot bevordering van het vreemdelingenverkeer tref punt voor toeristische informatie

Het verkeersbord F77 wordt alleen ter hoogte van de verenigingen tot bevordering van het vreemdelingenverkeer en van de trefpunten voor toeristische informatie geplaatst. »

Art. 10. Dit besluit treedt in werking de eerste dag van de eerste maand volgend op die gedurende dewelke het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

Brussel, 1 februari 1991

J. L. DEHAENE

Annexe 6 à l'arrêté ministériel fixant les dimensions minimales et les conditions particulières de placement de la signalisation routière.

Symboles spécifiques des disciplines sportives

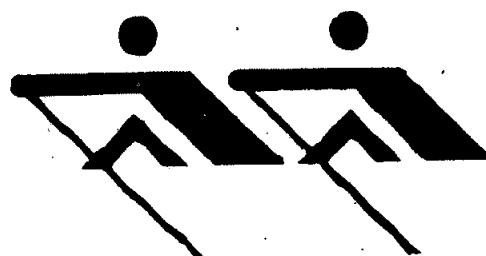
Les symboles sont en noir sur fond blanc

Bijlage 6 tot het ministerieel besluit waarbij de minimumafmetingen en de bijzondere plaatsingsvoorwaarden van de verkeerstekens worden bepaald.

Specifieke symbolen voor de sporttakken

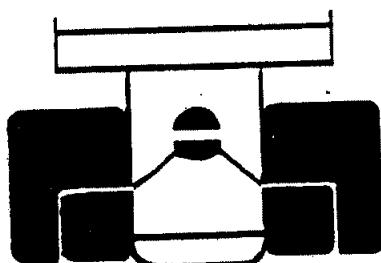
De symbolen zijn in 't zwart op witte achtergrond.

S.30.1

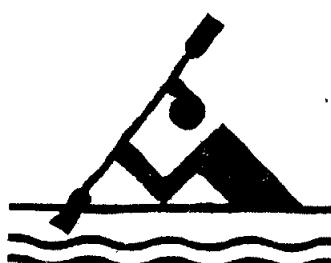
Aviron — Roeien

S.30.2.

Circuit automobile — Automobielomloop

S.30.3

Canoe-Kayak — Kano-Kayak

S.30.4.

Cyclisme — WielerSport

S.30.5.

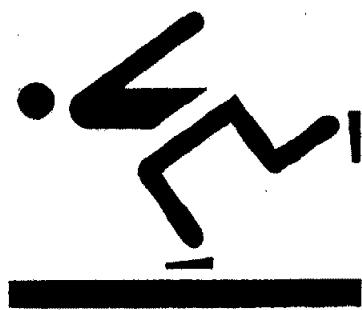
Golf — Golf

S.30.6.

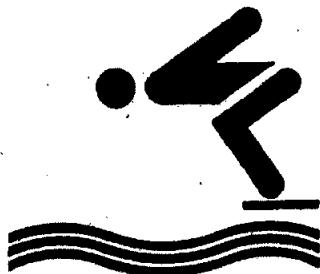
Hockey — Hockey

S.30.7.

Patinoire — IJsschaatsbaan

S.30.8.

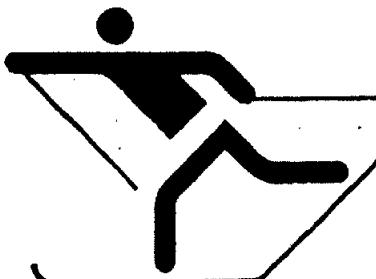
Piscine — Zwembad

S.30.9.

Ski alpin — Alpijns ski

S.30.10.

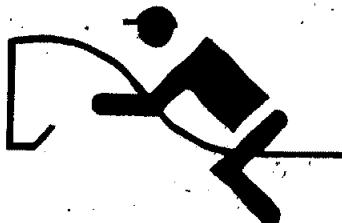
Ski de fond — Langlauf

S.30.11.

Ski nautique — Waterski

S.30.12.

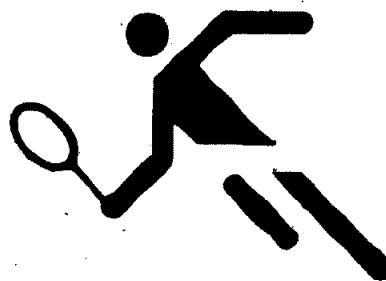
Sports équestres — Ruitersport

S.30.13.

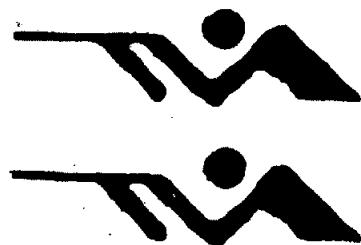
Stade de football — Voetbalstadion

S.30.14.

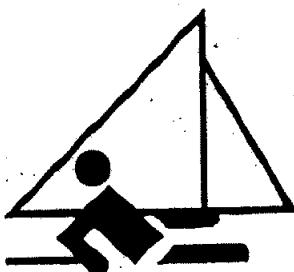
Tennis — Tennis

S.30.15.

Tir — Schietstand

S.30.16.

Voile — Zeilen

Vu pour être annexé à l'arrêté ministériel du 1er février 1991.

Gezien om te worden gevoegd bij het ministerieel besluit van
1 februari 1991.Le Ministre des Communications,
J.-L. DEHAENEDe Minister van Verkeerswezen,
J.-L. DEHAENE

MINISTERE DES FINANCES

F. 91 — 665

14 FEVRIER 1991. — Arrêté royal rendant le régime de pensions institué par la loi du 28 avril 1958 applicable au personnel du Palais des Beaux-ArtsBAUDOUIN, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit, notamment l'article 1er;

Vu la loi du 12 août 1981 portant création d'une personne juridique de droit public dénommée « Palais des Beaux-Arts »;

Vu l'arrêté royal du 29 mars 1984 fixant la date d'entrée en vigueur de la loi du 12 août 1981 portant création d'une personne juridique de droit public dénommée « Palais des Beaux-Arts »;

Vu l'arrêté royal du 6 mars 1989 fixant le statut administratif et pécuniaire du personnel du « Palais des Beaux-Arts »;

Vu le protocole du 6 décembre 1990 du comité sectoriel I-Administration générale;

Sur la proposition de Notre Ministre des Pensions et de Notre Ministre des Institutions scientifiques et culturelles nationales,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. Le régime de pensions instauré par la loi du 28 avril 1958 relative à la pension des membres du personnel de certains organismes d'intérêt public et de leurs ayants droit, est applicable aux membres du personnel du Palais des Beaux-Arts.**Art. 2.** Le présent arrêté produit ses effets le 1er avril 1989.

MINISTERIE VAN FINANCIEN

N. 91 — 665

14 FEBRUARI 1991. — Koninklijk besluit waarbij de pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958 toepasselijk wordt verklaard op het personeel van het Paleis voor Schone Kunsten

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, inzonderheid op artikel 1;

Gelet op de wet van 12 augustus 1981 houdende oprichting van een publiekrechtelijke rechtspersoon genaamd « Paleis voor Schone Kunsten »;

Gelet op het koninklijk besluit van 29 maart 1984 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 12 augustus 1981 houdende oprichting van een publiekrechtelijke rechtspersoon genaamd « Paleis voor Schone Kunsten »;

Gelet op het koninklijk besluit van 6 maart 1989 tot vaststelling van het administratief en geldelijk statuut van het personeel van het Paleis voor Schone Kunsten »;

Gelet op het protocol van 6 december 1990 van het sectorcomité I-Algemeen Bestuur;

Op de voordracht van Onze Minister van Pensioenen en Onze Minister van de Nationale Wetenschappelijke en Culturele Instellingen,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. De pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden is van toepassing op de personeelsleden van het Paleis voor Schone Kunsten.**Art. 2.** Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 april 1989.